In het energieke *Allegro* introduceren de strijkers een krachtig terugkerend thema, terwijl de hobo virtuoze en melodieuze solo's speelt. Het *Largo* is een rustig en lyrisch middendeel waarin de hobo een lange, zingende melodie ontvouwt boven een sobere begeleiding. Hier staat de expressiviteit van het instrument centraal. Het finale *Allegro* is levendig en vol ritmische energie, virtuositeit en speelse dialogen tussen de solist en het orkest.

Profiel

Accademia Amsterdam ontleent haar naam aan een van oorsprong Italiaanse instelling, die vooral in de 17e en de 18e eeuw floreerde. Kunstliefhebbers kwamen hier bijeen om te musiceren en te filosoferen over kunst. De musici van Accademia Amsterdam laten zich inspireren door deze traditie: gezamenlijk streven zij naar het overbrengen van de zeggingskracht die in muziek verborgen is. Op deze manier communiceren zij met hun publiek.

Accademia Amsterdam werd in 1990 opgericht door hoboïst Onno Verschoor. De musici van het ensemble zijn specialisten in het uitvoeren van Oude Muziek, opgeleid in de traditie van de authentieke uitvoeringspraktijk. Zij hebben hun ervaring opgedaan in beroemde ensembles als Les Musiciens du Louvre, De Nederlandse Bachvereniging, Currende en La Chapelle Royale. Accademia Amsterdam is veelzijdig en treedt regelmatig op in festivals, in binnen- en buitenland. Het barokorkest verleent medewerking aan cantate-uitvoeringen, opera's en oratoria. Daarnaast is het ensemble te horen in het kamermuziek-circuit.
De concertmeesterplek wordt gedeeld door Jan Pieter van Coolwijk en Mariëtte Holtrop.

Het volgende concert in onze serie vindt plaats op **zondag** 29 november 2026 om 15:00 uur met een uitvoering door de vier pianisten van het **Simeonkwartet**. Op vier vleugels vindt dan een bijzondere en unieke uitvoering plaats van Simeon Ten Holts ***Canto Ostinato.*** Kaarten voor dit concert kunt u bestellen op **www.alkmaarsekamermuziek.nl/agenda**

© Huub Krijnen (programmeur) + aangeleverde tekst

Stichting Alkmaarse Kamermuziek

Opgericht 1916
Concert in Theater De Vest – 27 oktober 2026

Accademia Amsterdam

barokorkest

Onno Verschoor, barokhobo/blokfluit, artistieke leiding; Mariette Holtrop en Jan Pieter van Coolwijk, barokviool; Jan Willem Vis, barokaltviool; Gadze Heeres, barokcello; Hendrik-Jan Wolfert, violone; Ursula Dütschler, klavecimbel.

Eerbetoon aan een virtuoos: Giuseppe Sammartini
Concerten van 'de grootste hoboïst die de wereld ooit heeft gekend'
(John Hawkins, 1776 – muziekhistoricus)

Inleiding

Aan het eind van de 17e en in de eerste helft van de 18e eeuw maakte de hobo een ongekende bloei mee. De verspreiding in Europa was niet te stuiten: zo ook de vader van de 'held' van dit programma, de Franse hoboïst Alexis Saint-Martin, die zich vestigde in Milaan. Zijn zoon, Giuseppe werd ook hoboïst. Om zijn virtuositeit te kunnen etaleren, componeerde hij zijn eigen concerten, waarin hij moeilijkheden verwerkte die alleen híj kon vertolken.
Sammartini vertrok op 33-jarige leeftijd naar Londen, waar hij solo's speelde in het orkest van Händel. Het was in deze stad waar hij de Italiaanse 'Concerto-stijl', waar Vivaldi zo beroemd mee was geworden in Europa, tentoonspreidde.
Händel zal ongetwijfeld door hem geïnspireerd zijn geraakt, getuige de prachtige solotrekjes voor hobo in zijn oratoria en concerti grossi.
Ook een andere componist was in Engeland geïnspireerd geraakt door een Italiaan: Charles **Avison** werkte klavecimbelsonates van Domenico **Scarlatti** om tot concerti grossi.
De Venetianen **Vivaldi** en **Albinoni** componeerden prachtige concerten voor hobo, misschien wel met de hoboklanken van Sammartini in gedachten.

Giuseppe Sammartini (1695-1750)
Grand concerto in g klein opus 8 nr. 5 voor hobo strijkers en basso continuo*: I Andante sostenuto, II Allegro assai/Adagio, III Adagio/Andante sostenuto*.
John Hawkins (1776) schatte Sammartini's concerten en ouvertures op hetzelfde niveau als die van Arcangelo Corelli en Francesco Geminiani – en achtte ze zelfs hoger dan die van George Frideric Händel. Het virtuoze middendeel van dit korte concerto wordt omsloten door 'droefgeestig' klinkende hoekdelen.

Charles Avison (1709–1770)/Domenico Scarlatti (1685–1757)
Concerto naar Scarlatti in d klein, nr. 5, voor strijkers en basso continuo *of* klavecimbel solo: *I Largo, II Allegro, III Fuga – Andante moderato (Scarlatti sonate K.41, klavecimbel solo), IV Allegro (Scarlatti sonate K.5, klavecimbel/tutti)*.
Charles Avison is vooral bekend geworden door zijn bewerkingen van melodieën en muzikale ideeën uit klavecimbelsonates van Domenico Scarlatti. In dit werk heeft hij twee van diens sonates samengevoegd en zijn inventieve melodieën een orkestrale kleur gegeven.
Het plechtige en expressieve *Largo* is waarschijnlijk van Avisons eigen hand. Het *Allegro* is levendig en ritmisch, terwijl het *Andante* lyrisch en ingetogen is. Het afsluitende *Allegro* is een energieke finale met dansante ritmes en levendige dialogen tussen de verschillende stemmen.

George Frideric Handel (1685 – 1759)
Triosonata in G groot, opus 5 nr. 4/HWV399, voor strijkers en basso continuo: daaruit de delen *II A tempo ordinario-Allegro non presto*, *III Passacaille, IV Gigue (Presto)*
De term 'triosonate' is verwarrend: ondanks de naam wordt deze muziek meestal door vier musici gespeeld: verwezen wordt naar de drie muzikale stemmen, in dit geval 1e en 2e viool en cello. Bij deze sonate heeft Händel (?) later ook een vierde partij voor een altviool toegevoegd. Het klavecimbel is uitsluitend voor de harmonische begeleiding. De drie delen van het werk zijn gebaseerd op dansritmes.
A tempo ordinario -Allegro non presto: uitgevoerd in Franse ouverture-vorm (= langzame opening, gevolgd door snel deel). De *Passacaille* (Spaanse dans met variaties op een thema in driedelige maatsoort op een veelal herhalende baslijn) Een korte springerige *Gigue*, die wellicht is gebaseerd op een Engelse 'Jigg' vormt de afsluiting van dit werk voor uitvoering in een intieme aristocratische omgeving.

Tomaso Albinoni (1671-1751)
Concerto in d klein, op. 9 no 2, voor hobo, strijkers en basso continuo: *I Allegro e non Presto, II Adagio, III Allegro*.
Het beweeglijke openingsdeel wordt gevolgd door een zangerig middendeel waarin de hobo een expressieve melodie speelt boven een eenvoudige begeleiding. Dit is het bekendste deel van het concerto en wordt vaak geroemd om zijn serene schoonheid. De finale is energiek met ritmische levendigheid en virtuoze passages voor de solist.

PAUZE

Giuseppe Sammartini (1695 – 1750)
1. Concerto in F groot, voor flautino, strijkers en basso continuo: *I Allegro non molto, II Siciliano, III Allegro assai*
2. Concerto in F groot, op. 9 nr. 2, voor klavecimbel solo, twee violen en basso continuo: *I Allegro, II Andante, III Allegro*
U hoort vanavond een 'pastiche', nl een uitvoering waarin delen uit beide concerto's tot één werk zijn samengevoegd. Dit was zeer gebruikelijk in de 18E eeuw. De twee concerto's zijn als het ware 'in elkaar geschoven' om het contrast én overeenkomsten te laten ervaren: de twee hoekdelen worden gevormd door twee delen uit het klavecimbelconcert (nr. 2) en twee delen van het fluitconcert (nr. 1) vormen het centrum: *Andante, Allegro non molto, Siciliano, Allegro*: zie de onderstrepingen hierboven voor de herkomst van de delen.
Het *Andante* is een rustige en cantabele start. Het *Allegro non molto* is een beweeglijk deel met energieke ritmes en virtuoze loopjes voor de blokfluit-solist in een levendige dialoog met de strijkers. Dan volgt het beroemde zwierige en wiegende *Siciliano* (dans) met een lyrische, bijna melancholieke melodie. In het afsluitende *Allegro* krijgt het klavecimbel een virtuoze rol in afwisseling met de strijkers.

Antonio Vivaldi (1678 – 1741)
Concerto in a klein, RV 461, voor hobo, strijkers en basso continuo *I Allegro non molto, II Larghetto, III Allegro*
Vivaldi componeerde minstens 20 hoboconcerten, benut in dit werk het volledige bereik van de hobo en laat het instrument zowel schitteren in snelle loopjes als ontroeren in lange, expressieve lijnen.